ច្បាប់ប្រឆាំងការយាយី និងនីតិវិធី នៅសាលា ____________

និង

ច្បាប់របស់ក្រសួងអប់រំលេខ ១០២

ពន្យល់ណែនាំដោយ
DIANE BERNOFF SHER, ជំនួយការអគ្គមេធាវី
JILL SNELL, នាយិកា ការិយាល័យសមភាពផ្នែកអប់រំ ក្រសួងអប់រំនៃទីក្រុងហ្វីឡាដែលហ្វ្យ៉ា
ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១

តើអ្វីទៅដែលជា ការយាយី?

- ការគម្រាមកំហែង ឬ
- ការយាយី ឬ
- ការសម្លុត ឬ
- ការវាយតប់ ឬ
- ប្រើពាក្យប្រមាថមើលងាយ ឬ
- និយាយបង្អាប់ ឬនិយាយឡុកឡឺយ ដល់សិស្សផ្សេងទៀត

ដោយសារ ការប្រកាន់ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព។

ការយាយីត្រូវបានគេហាមឃាត់

ក្រសួងអប់រំហាមមិនឲ្យមានការយាយី គ្រប់ប្រភេទ
នៅក្នុងសាលា ចំពោះសិស្សានុសិស្ស និង អ្នកទីបី
ដោយសិស្ស និងបុគ្គលិក
ទាំងអស់។

ការយាយីត្រូវបានគេហាមឃាត់

សិស្សត្រូវបានគេហាមឃាត់មិនឲ្យយាយីដល់សិស្សានុសិស្សដ៏ទៃទៀត នៅក្នុង ទីធ្លាសាលា និង រថយន្តសាលា នៅពេលទៅនិងមកពីសាលា និងនៅគ្រប់សកម្មភាព និង កម្មវិធី ទាំងអស់ ដែលរៀបចំឡើងដោយសាលា។

ឧទាហរណ៍នៃការយាយី

- ការគម្រាមកំហែង ការយាយី ការសម្លុត ឬការវាយតប់ សិស្សដទៃទៀត
- ដោយប្រើពាក្យប្រមាថមើលងាយ
- និយាយបង្អាប់ ឬនិយាយឡកឡឺយ ដល់សិស្សផ្សេងទៀត

ដោយសារ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព របស់សិស្ស។

ឧទាហរណ៍នៃការយាយី (ត)

- **ការគួសវាសលេងខុសច្បាប់** មានពាក្យវាយប្រហារ ដែលជាការប្រមាថមើលងាយដល់អ្នកឯទៀត
- **និយាយកំប្លែងមិនសមរម្យ ដែលប្រមាថមើលងាយ ឬហៅឈ្មោះបង្អាប់ ឬពាក្យបង្អាច់** ដល់អ្នកឯទៀត
- **ការសរសេរ ឬ គំនូរ អំពីយោបល់ ឬការរើសអើង** ដែលបិទប្រកាសចែកចាយ ឬបានសរសេរ ឬ បោះពុម្ព នៅលើសម្លៀកបំពាក់**ដែលប្រមាថមើលងាយដល់អ្នកដទៃ ដោយសារតែ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព។**

ឧទាហរណ៍នៃការយាយី (ត)

ដើរទង្គិច រុញច្រាន និងវាយតប់ ដោយចេតនា អាចជាការយាយី បើសិនជាបានធ្វើឡើង ដោយសារការប្រកាន់ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព។

ឧទាហរណ៍នៃការយាយី (គ)

សិស្សកំពុងទទួលការយាយីពីសិស្សម្នាក់ទៀត ឬដោយសិស្សានុសិស្សជាច្រើននាក់ បើសិនជាអំពើនោះធ្វើឡើងក្នុងបំណងចង់ យាយី បំភ័យ ឬរំខាន ដោយសារការប្រកាន់ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព។

រាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនៃការយាយី

- សិស្សានុសិស្ស ឬមាតាបិតា/អាណាព្យាបាល របស់សិស្ស ដែលធ្លាប់ទទួលការយាយី ឬធ្លាប់ឃើញការយាយី គប្បីរាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុទាំងនេះជាបន្ទាន់ ទៅនាយកសាលា ________________ឬបុគ្គលិកសាលាផ្សេងទៀត រួមមាន គ្រូបង្រៀន អ្នកផ្តល់ឱវាទ គ្រូបង្ហាត់កីឡា និងអភិបាល។
- បើសិនជាបុគ្គលិកណាម្នាក់ បានឃើញ សង្ស័យ ឬត្រូវគេប្រាប់ថាសិស្សណាម្នាក់បានទទួលការយាយី បុគ្គលិកនោះគប្បីរាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនេះទៅនាយកសាលា ឬ ________________ ជាបន្ទាន់។

រាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុ នៃការយាយី (ត)

- សិស្សណាដែលជឿថា ខ្លួនធ្លាប់បានទទួលរងគ្រោះដោយសារការរើសអើងពីសិស្សឯទៀត និងសិស្សទាំងអស់ ដែលដឹងឮពីអាកប្បកិរិយាបែបនេះ ត្រូវបានគេជំរុញឲ្យរាយការណ៍ទៅបុគ្គលិករបស់សាលាជាបន្ទាន់។
- បណ្តឹងអំពីការយាយី អាចធ្វើឡើងតាមការសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬនិយាយផ្ទាល់មាត់ ប្រាប់ទៅ ________________ ឬ បុគ្គលិកដ៏ទៃទៀត។
- ពាក្យបណ្តឹងទាំងអស់ គប្បីរាយការណ៍ឲ្យបានឆាប់រហ័ស ក្រោយពេលមានឧប្បត្តិហេតុកើតឡើង ដើម្បីឲ្យការស៊ើបអង្កេត និងការដោះស្រាយមានប្រសិទ្ធិភាព។

រាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនៃការយាយី (ត)

- ក្រៅពី ______________ សិស្សក៏អាចរាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុទៅបុគ្គលិកណាម្នាក់ក៏បាន រួមទាំង តែគ្មានកំណត់ គ្រូបង្រៀន អ្នកផ្តល់ឱវាទ គ្រូកីឡា អ្នកអភិបាល។

រាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនៃការយាយី (ត)

- បើសិនជាបុគ្គលិកណាម្នាក់ **បានឃើញ សង្ស័យ ឬត្រូវគេប្រាប់ថា សិស្សណាម្នាក់បានទទួលការយាយី** បុគ្គលិកនោះ **គប្បីរាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនេះ**ទៅនាយកសាលា ឬ________ ជាបន្ទាន់។

វាយការណ៍ពីឧប្បត្តិហេតុនៃការយាយី (ត)

- បុគ្គលិក គប្បីប្រើជំនួយខាងផ្នែកបកប្រែភាសានៅ ____________ ________________ ដើម្បីជួយសិស្សដែលមិនអាចនិយាយភាសាអង់គ្លេស **ដើម្បីរ៉ាយរាប់ពី បណ្តឹងរបស់ពួកគេ តាមរយៈភាសាដែលពួកគេអាចយល់បាន។**
- សិស្សក៏អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹង**ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ** ជាភាសាអ្វីក៏បាន ។

ការទទួលខុសត្រូវរបស់បុគ្គលិក

បុគ្គលិកត្រូវតែធ្វើសកម្មភាពឲ្យបានសមរម្យ ដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍បញ្ឈប់អាកប្បកិរិយាបែប នេះ រៀរលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈណា ដែល ការធ្វើអន្តរាគមន៍នេះ អាចបណ្តាលឲ្យមាន គ្រោះថ្នាក់។

ការស៊ើបអង្កេត

- ________និងស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ នូវគ្រប់ឧប្បត្តិហេតុដែលគេបានរាយការណ៍ អំពីការឃោឃៅ។
- បើសិនជាអ្នកជាជនរងគ្រោះ គេនឹងសុំឲ្យអ្នករៀបរាប់នូវអ្វីៗដែលបានកើតឡើងមកលើរូបអ្នក។
- បើសិនជាអ្នកត្រូវការអ្នកបកប្រែ គេនឹងផ្តល់ឲ្យ។

ការស៊ើបអង្កេត (ត)

គេប្រហែលជាសុំឲ្យបុគ្គលិកជួយដល់ការស៊ើបអង្កេត ដោយផ្តល់របាយការណ៍របស់សាក្សី។

ការស៊ើបអង្កេត (ត)

គេនឹងស៊ើបអង្កេតឧប្បត្តិហេតុឲ្យបានពេញលេញ ទោះជាអ្នកមិនអាចប្រាប់ពីអ្នកដែលឃាយើគេនោះ ក៏ដោយ។

ការឆ្លើយតប

- សិស្សណាដែល សម្លុតធ្វើបាប ឬយាយី ដល់សិស្សដ៏ទៃទៀត នឹងត្រូវដាក់ពិន័យទៅតាម ក្រមសីលធម៌នៃអាកប្បកិរិយាសិស្ស។
- គេនឹងផ្តល់ជំនួយផ្នែកផ្លូវចិត្តដល់អ្នករងគ្រោះ។
- បើសិនជាមានការស្នើសុំ អ្នករងគ្រោះ និងមាតាបិតា របស់ពួកគេ អាចជួបជាមួយនាយកសាលា ឬអ្នកតំណាងរបស់គាត់។
- ជំនួយផ្នែកដោះស្រាយទំនាស់រវាងមិត្តភក្តិ ប្រហែលជាជំនួយដែលសមរម្យ។

ការសងសឹក
ត្រូវបានគេហាមឃាត់

ការសងសឹកគឺជាអំពើមិនល្អ ដែលប្រឆាំងនឹង សិស្ស ឬបុគ្គលិក ដោយសារពួកគេបានរាយការណ៍ ឬបានចូលរួមក្នុងការស៊ើប អង្កេតឧប្បត្តិហេតុ នៃការចោទប្រកាន់ អំពីការរើសអើង ឬការ ឃាឃី ដោយសារមូលហេតុប្រកាន់ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ឬ ជាតិកំណើត។ **ការសងសឹកចំពោះ សិស្ស គ្រូបង្រៀន ឬបុគ្គលិក របស់សាលា ត្រូវបានគេហាមឃាត់ ហើយនឹងបណ្តាលឲ្យមាន ការដាក់ពិន័យ។**

សំណួរ?

តើអ្នកដឹងចម្លើយ ឬទេ?

តើឧទាហរណ៍នៃការឃោឃើ

មានអ្វីខ្លះ?

ចម្លើយ៖

- ការគម្រាមកំហែង ការយាយី ការសម្លុត ឬការវាយតប់ សិស្សដទៃទៀត
- ប្រើពាក្យបង្អាច់
- និយាយបង្អាប់ ឬនិយាយឡកឡឺយ
- ដើរទង្គិច ឬ រុញច្រាន ដោយចេតនា

ដោយសារការប្រកាន់ ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ជាតិពន្ធ ជាតិកំណើត សាសនា ភេទ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ ឬពិការភាព របស់សិស្ស។

តើអ្នកដឹងចម្លើយ ឬទេ?

តើគេអនុញ្ញាតឲ្យសិស្សយាយីដល់សិស្សដ៏ទៃទៀតឬទេ នៅពេលធ្វើដំណើរទៅសាលា?

ចម្លើយ៖

មិនអនុញ្ញាតទេ!

សិស្សានុសិស្សត្រូវគេហាមឃាត់ មិនឲ្យយាយីសិស្សានុសិស្សដ៏ទៃទៀតនៅក្នុង ទីធ្លាសាលា និង ក្នុងរថយន្តសាលា នៅពេលទៅ និងមកពីសាលា និងនៅក្នុងគ្រប់សកម្មភាព និង កម្មវិធី ទាំងអស់ ដែលរៀបចំឡើងដោយសាលា។

តើអ្នកដឹងចម្លើយ ឬទេ?

បើសិនជាអ្នកគិតថាអ្នកកំពុងទទួលរងគ្រោះដោយការឃោឃៃ តើអ្នកគួរធ្វើដូចម្តេច?

ចម្លើយ៖

អ្នកគប្បី **រាយការណ៍**នូវឧប្បត្តិហេតុនៃការឃោឃើទៅ ____________________

ឬ

បុគ្គលិកសាលាណាម្នាក់ក៏បាន!!

តើអ្នកដឹងចម្លើយ ឬទេ?

បើសិនជាខ្ញុំមិនអាចរក ______________________ ឬនាយកសាលា __________________ ឃើញ តើខ្ញុំគួរជំរាបទៅអ្នកណា អំពីឧប្បត្តិហេតុនៃការឃោឃៅនេះ?

ចម្លើយ៖

អ្នកអាចរាយការណ៍នូវឧប្បត្តិហេតុនៃការឃោឃើទៅបុគ្គលិកសាលាណាម្នាក់

- គ្រូបង្រៀន
- គ្រូបង្ហាត់កីឡា
- អ្នកផ្តល់ឱវាទ
- ប៉ូលីសសាលា

តើអ្នកដឹងចម្លើយ ឬទេ?

បើសិនជាខ្ញុំមិនអាចប្រាប់ពីអ្នកដែលឃាឃីខ្ញុំបានទេ តើខ្ញុំគួរតែរាយការណ៍ទៅបុគ្គលិកសាលាឬទេ?

ចម្លើយ៖

គួរតែប្រាប់!!

ត្រូវតែរាយការណ៍ គ្រប់ឧប្បត្តិហេតុនៃការយាយីទាំងអស់ ហើយគេនឹងធ្វើការស៊ើបអង្កេត!

ច្បាប់របស់ក្រសួងអប់រំ លេខ ១០២

ច្បាប់របស់ក្រសួងអប់រំ លេខ ១០២ មាន ឈ្មោះថា៖

MULTIRACIAL-MULTICULTURAL-GENDER EDUCATION

(ការអប់រំអំពី ភេទ ពូជសាសន៍ និង វប្បធម៌ ចម្រុះ)

ច្បាប់ លេខ ១០២

ច្បាប់របស់ក្រសួងអប់រំ ជំរុញឲ្យមានការយល់ដឹង និង ការគោរពដល់ ពូជសាសន៍ ជាតិពន្ធុ ឋានៈ អ្នកគ្មានទីលំនៅ ភេទ សាសនា ពិការភាព ទំនោរចិត្តចំពោះផ្លូវភេទ (យល់ឃើញ ឬ បានដឹង) និង ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណអំពីភេទ (យល់ឃើញ ឬ បានដឹង)។

ច្បាប់ លេខ ១០២

ការគោរព និង ការយល់ដឹង សម្រាប់សមាជិកនៃសហាគមន៍ សាលាទាំងអស់ ដោយមិនគិតពីប្រវត្តិរបស់ពួកគេ។

ច្បាប់ លេខ ១០២

ការដាក់បណ្ដឹង៖

បើសិនជាអ្នកគិតថាអ្នកកំពុងទទួល ការយាយី ឬរើសអើង ដែលជាការបំពាននឹងច្បាប់នេះ អ្នកគប្បីរាយការណ៍វាទៅនាយកសាលា

______________________ ឬ ______________________។

ច្បាប់ លេខ ១០២

ការដាក់បណ្ដឹង៖

បើសិនជានាយកសាលា ________________ ឬ ________________ មិនទំនេរ អ្នកអាចប្ដឹងទៅបុគ្គលិកសាលាណាម្នាក់ក៏បាន។

ច្បាប់ លេខ ១០២

បណ្ដឹងណាដែលបានធ្វើឡើងក្រោមច្បាប់១០២ គេនឹងស៊ើបអង្កេត ហើយធ្វើសកម្មភាព ឲ្យសមតាមហេតុផល រួមមាន ការដាក់វិន័យទៅតាមក្រមសីលធម៌នៃអាកប្បកិរិយាសិស្ស។